EESTI ADVOKATUURI JUHATUS
ISTUNGI PROTOKOLL

6. jaanuar 2026. a nr 1
Tallinn

2.1 Riigilõivust RÕA tasumäärusele määruskaebuse esitamisel

Riigi õigusabi komisjon arutas komisjoni 30.05.2025 istungil mh probleemi, et riigi õigusabi tasumäärustele määruskaebuse esitamisel koheldakse riigi õigusabi osutajaid ebavõrdselt. Kriminaal- ja halduskohtumenetluses ei pea RÕA osutav advokaat tema tasutaotlust lahendava määruse vaidlustamisel riigilõivu tasuma, kuna nendes menetlustes ei ole määruskaebuse esitamisel riigilõivu ette nähtud. Tsiviilkohtumenetluses on aga olukord teine, kuna RLS § 59 lg 14 kohaselt tasutakse tsiviilkohtumenetluses üldjuhul kohtumääruse peale määruskaebuse esitamisel riigilõiv 70 eurot. Kohtute praktika RÕA tasumääruse peale esitatud määruskaebuse riigilõivu suuruse osas on erinev, sh lähtutakse sageli reeglitest, mis kohalduvad sellele põhimenetlusele, milles advokaat kliendile riigi õigusabi osutab.

Riigi õigusabi komisjon arutas teemat uuesti komisjoni 15.12.2025 istungil seoses Tartu Ringkonnakohtu 12.11.2025 määrusega. Nimelt lahendas Tartu Ringkonnakohus 12.11.2025 määrusega tsiviilasjas 2-24-13671 riigi õigusabi osutava advokaadi määruskaebust, millega advokaat vaidlustas maakohtu riigi õigusabi tasude ja kulude suurust kindlaks määrava määruse. Määruskaebuse lahendamisel arutati mh küsimust tsiviilkohtumenetluses RÕA tasu suurust kindlaks määrava määruse peale esitatava määruskaebuse riigilõivu suuruse osas. Kohus asus määruse punktis 16 järgmisele seisukohale:

16. Määruskaebuselt tasutud riigilõivu osas leiab ringkonnakohus, et põhjendatud on määruskaebuse seisukoht, et tasutaotluse menetlus on eraldi menetlus, milles tehtud maakohtu määruse peale määruskaebuse esitamisel kuulub kohaldamisele RLS § 59 lg 15, mitte RLS § 59 lg 14. Kuna seadus ei näe ette riigilõivu tasutaotluse esitamisel ja väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei kohaldu selle taotluse esitamisel ka RLS § 59 lg 5, mille kohaselt avalduse või kaebuse esitamisel hagita menetluses tuleb tasuda riigilõivu 50 eurot, ei tule RLS § 59 lg 15 kohaselt riigilõivu tasuda ka maakohtu määruse peale määruskaebuse esitamisel. Ka halduskohtumenetluses ja süüteomenetluses ei tule advokaadil tasuda riigilõivu, kui ta soovib esitada määruskaebust maakohtu määruse peale, millega tema tasutaotlust täielikult ei rahuldatud.

Eelnevast nähtub, et Tartu Ringkonnakohus on nõustunud seisukohaga, et riigi õigusabi osutava advokaadi tasutaotluse menetlust ei saa samastada põhimenetlusega ega selles tasutud riigilõivu suurusega. RLS § 59 lg-st 15 tuleneb, et hagita asja lahendava määruse peale määruskaebuse esitamisel tasutakse riigilõivu sama palju, kui tuleb tasuda hagi või muu avalduse esialgsel esitamisel maakohtule. Kuna RÕA tasutaotluselt ei tule tasuda riigi lõivu, ei tule seda tasuda ka tasumäärusele määruskaebuse esitamisel.

RÕA tasumäärused ei ole Riigi Teataja kaudu avalikult kättesaadavad. Seetõttu palub RÕA komisjon jagada viidatud määruse umbisikustatud koopiat ka advokatuuri liikmetega, et riigi

õigusabi osutavatel advokaatidel oleks vajadusel tasumäärusele määruskaebuse esitamisel võimalik kohtumääruse riigilõivu suurusega seotud põhjendustele tugineda.

Juhatus

O T S U S T A S:

Teha Tartu Ringkonnakohtu 12.11.2025 määrus tsiviilasjas nr 2-24-13671 (Lisa 1) liikmetele teatavaks.